

Amores 1

EPIGRAMMA IPSIUS

- [1] **Qui modo Nasonis fueramus quinque libelli,**
- [2] **Tres sumus; hoc illi praetulit auctor opus.**
- [3] **Ut iam nulla tibi nos sit legisse voluptas,**
- [4] **At levior demptis poena duobus erit.**

Gedicht 1

- [1] **Arma gravi numero violentaque bella parabam**
- [2] **Edere, materia conveniente modis.**
- [3] **Par erat inferior versus: risisse Cupido**
- [4] **Dicitur atque unum surripuisse pedem.**
- [5] **'Quis tibi, saeve puer, dedit hoc in carmina iuris?**
- [6] **Pieridum vates, non tua turba sumus.**
- [7] **Quid, si praeripiat flavae Venus arma Minervae,**
- [8] **Ventilet accensas flava Minerva faces?**
- [9] **Quis probet in silvis Cererem regnare iugosis,**
- [10] **Lege pharetratae virginis arva coli?**
- [11] **Crinibus insignem quis acuta cuspide Phoebum**
- [12] **Instruat, Aoniam Marte movente lyram?**
- [13] **Sunt tibi magna, puer, nimiumque potentia regna;**
- [14] **Cur opus adfectas, ambitiose, novum?**
- [15] **An, quod ubique, tuum est? tua sunt Heliconia tempe?**
- [16] **Vix etiam Phoebo iam lyra tuta sua est?**
- [17] **Cum bene surrexit versu nova pagina primo,**
- [18] **Attenuat nervos proximus ille meos;**
- [19] **Nec mihi materia est numeris levioribus apta,**
- [20] **Aut puer aut longas compta puella comas.'**
- [21] **Questus eram, pharetra cum protinus ille soluta**
- [22] **Legit in exitium spicula facta meum,**
- [23] **Lunavitque genu sinuosum fortiter arcum,**
- [24] **'Quod' que 'canas, vates, accipe' dixit 'opus! '**
- [25] **Me miserum! certas habuit puer ille sagittas.**
- [26] **Uror, et in vacuo pectore regnat Amor.**
- [27] **Sex mihi surgat opus numeris, in quinque residat:**
- [28] **Ferrea cum vestris bella valete modis!**
- [29] **Cingere litorea flaventia tempora myrto,**
- [30] **Musa, per undenos emodulanda pedes!**

Gedicht 2

- [1] **Esse quid hoc dicam, quod tam mihi dura videntur**
- [2] **Strata, neque in lecto pallia nostra sedent,**
- [3] **Et vacuus somno noctem, quam longa, peregi,**
- [4] **Lassaque versati corporis ossa dolent?**
- [5] **Nam, puto, sentirem, si quo temptarer amore.**
- [6] **An subit et tecta callidus arte nocet?**
- [7] **Sic erit; haeserunt tenues in corde sagittae,**

- [8] **Et possessa feras pectora versat Amor.**
[9] **Cedimus, an subitum luctando accendimus ignem?**
[10] **Cedamus! leve fit, quod bene fertur, onus.**
[11] **Vidi ego iactatas mota face crescere flamas**
[12] **Et rursus nullo concutiente mori.**
[13] **Verbera plura ferunt, quam quos iuvat usus aratri,**
[14] **Detractant prensi dum iuga prima boves.**
[15] **Asper equus duris contunditur ora lupatis,**
[16] **Frena minus sentit, quisquis ad arma facit.**
[17] **Acrius invitatos multoque ferocius urget**
[18] **Quam qui servitium ferre fatentur Amor.**
[19] **En ego confiteor! tua sum nova praeda, Cupido;**
[20] **Porrigitim victas ad tua iura manus.**
[21] **Nil opus est bello — veniam pacemque rogamus;**
—
[22] **Nec tibi laus armis victus inermis ero.**
[23] **Necte comam myrto, maternas iunge columbas;**
[24] **Qui deceat, currum vitricus ipse dabit,**
[25] **Inque dato curru, populo clamante triumphum,**
[26] **Stabis et adiunctas arte movebis aves.**
[27] **Ducentur capti iuvenes captaeque puellae;**
[28] **Haec tibi magnificus pompa triumphus erit.**
[29] **Ipse ego, praeda recens, factum modo vulnus habebo**
[30] **Et nova captiva vincula mente feram.**
[31] **Mens Bona ducetur manibus post terga retortis,**
[32] **Et Pudor, et castris quidquid Amoris obest.**
[33] **Omnia te metuent; ad te sua bracchia tendens**
[34] **Vulgus 'io' magna voce 'triumphe!' canet.
wird|singen.**

[35] **Blanditiae comites tibi erunt Errorque Furorque,**
[36] **Adsidue partes turba secuta tuas.**
[37] **His tu militibus superas hominesque deosque;**
[38] **Haec tibi si demas commoda, nudus eris.**
[39] **Laeta triumphanti de summo mater Olympo**
[40] **Plaudet et adpositas sparget in ora rosas.**
[41] **Tu pinnas gemma, gemma variante capillos**
[42] **Ibis in auratis aureus ipse rotis.**
[43] **Tunc quoque non paucos, si te bene novimus, ures;**
[44] **Tunc quoque praeteriens vulnera multa dabis.**
[45] **Non possunt, licet ipse velis, cessare sagittae;**
[46] **Fervida vicino flamma vapore nocet.**
[47] **Talis erat domita Bacchus Gangetide terra;**
[48] **Tu gravis alitibus, tigribus ille fuit.**
[49] **Ergo cum possim sacri pars esse triumphi,**
[50] **Parce tuas in me perdere, vitor, opes!**
[51] **Adspice cognati felicia Caesaris arma —**
—
[52] **Oua vicit, victos protegit ille manu.**

Gedicht 3

- [1] **Iusta precor: quae me nuper praedata puella est,**
[2] **Aut amet aut faciat, cur ego semper amem!**
[3] **A, nimum volui — tantum patiatur amari;**
—
[4] **Audierit nostras tot Cytherea preces!**
[5] **Accipe, per longos tibi qui deserviat annos;**
[6] **Accipe, qui pura norit amare fide!**
[7] **Si me non veterum commendant magna parentum**
[8] **Nomina, si nostri sanguinis auctor eques,**
[9] **Nec meus innumeris renovatur campus aratris,**
[10] **Temperat et sumptus parcus uterque parens —**
—
[11] **At Phoebus comitesque novem vitisque repertor**
[12] **Hac faciunt, et me qui tibi donat, Amor,**
[13] **Et nulli cessura fides, sine crimine mores**
[14] **Nudaque simplicitas purpureusque pudor.**
[15] **Non mihi mille placent, non sum desultor amoris:**
[16] **Tu mihi, siqua fides, cura perennis eris.**
[17] **Tecum, quos dederint annos mihi fila sororum,**
[18] **Vivere contingat teque dolente mori!**
[19] **Te mihi materiem felicem in carmina praebe —**
—
[20] **Provenient causa carmina digna sua.**
[21] **Carmine nomen habent exterrita cornibus Io**
[22] **Et quam fluminea lusit adulter ave,**
[23] **Quaeque super pontum simulato vecta iuvenco**
[24] **Virginea tenuit cornua vara manu.**
[25] **Nos quoque per totum pariter cantabimur orbem,**
[26] **Iunctaque semper erunt nomina nostra tuis.**

Gedicht 4

- [1] **Vir tuus est epulas nobis aditurus easdem —**
—
[2] **Ultima coena tuo sit, precor, illa viro!**
[3] **Ergo ego dilectam tantum conviva puellam**
[4] **Adspiciam? tangi quem iuvet, alter erit,**
[5] **Alteriusque sinus apte subiecta fovebis?**
[6] **Iniciet collo, cum volet, ille manum?**
[7] **Desino mirari, posito quod candida vino**
[8] **Atracis ambiguos traxit in arma viros.**
[9] **Nec mihi silva domus, nec equo mea membra cohaerent —**
—
[10] **Vix a te videor posse tenere manus!**
[11] **Quae tibi sint facienda tamen cognosce, nec Euris**
[12] **Da mea nec tepidis verba ferenda Notis!**
[13] **Ante veni, quam vir — nec quid, si veneris ante,**
—
[14] **Possit agi video; sed tamen ante veni.**
[15] **Cum premet ille torum, vultu comes ipsa modesto**
[16] **Ibis, ut accumbas — clam mihi tange pedem!**
—

[67] **Si mea vota valent, illum quoque ne iuvet, opto;**
[68] **Si minus, at certe te iuvet inde nihil.**
[69] **Sed quaecumque tamen noctem fortuna sequetur,**
[70] **Cras mihi constanti voce dedisse nega!**

Gedicht 5

[1] **Aestus erat, mediamque dies exegerat horam;**
[2] **Adposui medio membra levanda toro.**
[3] **Pars adaperta fuit, pars altera clausa fenestrae;**
[4] **Quale fere silvae lumen habere solent,**
[5] **Qualia subludent fugiente crepuscula Phoebo,**
[6] **Aut ubi nox abiit, nec tamen orta dies.**
[7] **Illa verecundis lux est praebenda puellis,**
[8] **Qua timidus latebras speret habere pudor.**
[9] **Ecce, Corinna venit, tunica velata recincta,**
[10] **Candida dividua colla tegente coma —**
—
[11] **Qualiter in thalamos famosa Semiramis isse**
[12] **Dicitur, et multis Lais amata viris.**
[13] **Deripui tunicam — nec multum rara nocebatur;**
—
[14] **Pugnabat tunica sed tamen illa tegi.**
[15] **Quae cum ita pugnaret, tamquam quae vincere nollet,**
[16] **Victa est non aegre proditione sua.**
[17] **Ut stetit ante oculos posito velamine nostros,**
[18] **In toto nusquam corpore menda fuit.**
[19] **Quos umeros, quales vidi tetigique lacertos!**
[20] **Forma papillarum quam fuit apta premi!**
[21] **Quam castigato planus sub pectore venter!**
[22] **Quantum et quale latus! quam iuvenale femur!**
[23] **Singula quid referam? nil non laudabile vidi**
[24] **Et nudam pressi corpus ad usque meum.**
[25] **Cetera quis nescit? lassi requievimus ambo.**
[26] **Proveniant medii sic mihi saepe dies!**

Gedicht 6

[1] **Ianitor — indignum! — dura relligate catena,**
—
[2] **Difficilem moto cardine pande forem!**
[3] **Quod precor, exiguum est — aditu fac ianua parvo**
—
[4] **Obliquum capiat semiadaperta latus.**
[5] **Longus amor tales corpus tenuavit in usus**
[6] **Aptaque subducto pondere membra dedit.**
[7] **Ille per excubias custodum leniter ire**
[8] **Monstrat: inoffensos derigit ille pedes.**
[9] **At quondam noctem simulacraque vana timebam;**
[10] **Mirabar, tenebris quisquis iturus erat.**
[11] **Risit, ut audirem, tenera cum matre Cupido**
[12] **Et leviter 'fies tu quoque fortis' ait.**

- [13] **Nec mora, venit amor — non umbras nocte volantis,**
—
- [14] **Non timeo strictas in mea fata manus.**
- [15] **Te nimium lendum timeo, tibi blandior uni;**
- [16] **Tu, me quo possis perdere, fulmen habes.**
- [17] **Adspice — uti videas, inmitia claustra relaxa —**
—
- [18] **Uda sit ut lacrimis ianua facta meis!**
- [19] **Certe ego, cum posita stares ad verbera veste,**
- [20] **Ad dominam pro te verba tremente tuli.**
- [21] **Ergo quae valuit pro te quoque gratia quondam —**
—
- [22] **Heu facinus! — pro me nunc valet illa parum?**
—
- [23] **Redde vicem meritis! grato licet esse quod optas.**
- [24] **Tempora noctis eunt; excute poste seram!**
- [25] **Excute! sic, inquam, longa relevare catena,**
- [26] **Nec tibi perpetuo serva bibatur aqua!**
- [27] **Ferreus orantem nequiquam, ianitor, audis,**
- [28] **Roboribus duris ianua fulta riget.**
- [29] **Urbibus obsessis clausae munimina portae**
- [30] **Prosunt; in media pace quid arma times?**
- [31] **Quid facies hosti, qui sic excludis amantem?**
- [32] **Tempora noctis eunt; excute poste seram!**
- [33] **Non ego militibus venio comitatus et armis;**
- [34] **Solus eram, si non saevus adisset Amor.**
- [35] **Hunc ego, si cupiam, nusquam dimittere possum;**
- [36] **Ante vel a membris dividar ipse meis.**
- [37] **Ergo Amor et modicum circa mea tempora vinum**
- [38] **Mecum est et madidis lapsa corona comis.**
- [39] **Arma quis haec timeat? quis non eat obvius illis?**
- [40] **Tempora noctis eunt; excute poste seram!**
- [41] **Lentus es: an somnus, qui te male perdat, amantis**
- [42] **Verba dat in ventos aure repulsa tua?**
- [43] **At, memini, primo, cum te celare volebam,**
- [44] **Pervigil in mediae sidera noctis eras.**
- [45] **Forsitan et tecum tua nunc requiescit amica —**
—
- [46] **Heu, melior quanto sors tua sorte mea!**
- [47] **Dummodo sic, in me durae transite catenae!**
- [48] **Tempora noctis eunt; excute poste seram!**
- [49] **Fallimur, an verso sonuerunt cardine postes,**
- [50] **Raucaeque concussae signa dedere fores?**
- [51] **Fallimur — impulsa est animoso ianua vento.**
—
- [52] **Ei mihi, quam longe spem tulit aura meam!**
- [53] **Si satis es raptae, Borea, memor Orithyiae,**
- [54] **Huc ades et surdas flamine tunde foris!**
- [55] **Urbe silent tota, vitreoque madentia rore**
- [56] **Tempora noctis eunt; excute poste seram!**
- [57] **Aut ego iam ferroque ignique paratior ipse,**
- [58] **Quem face sustineo, tecta superba petam.**
- [59] **Nox et Amor vinumque nihil moderabile suadent;**
- [60] **Illa pudore vacat, Liber Amorque metu.**

[61] **Omnia consumpsi, nec te precibusque minisque**
[62] **Movimus, o foribus durior ipse tuis.**
[63] **Non te formosae decuit servare puellae**
[64] **Limina, sollicito carcere dignus eras.**
[65] **Iamque pruinosus molitur Lucifer axes,**
[66] **Inque suum miseros excitat ales opus.**
[67] **At tu, non laetis detracta corona capillis,**
[68] **Dura super tota limina nocte iace!**
[69] **Tu dominae, cum te projectam mane videbit,**
[70] **Temporis absumpti tam male testis eris.**
[71] **Qualiscumque vale sentique abeuntis honorem;**
[72] **Lente nec admisso turpis amante, vale!**
[73] **Vos quoque, crudeles rigido cum limine postes**
[74] **Duraque conservae ligna, valete, fores!**

Gedicht 7

[1] **Adde manus in vincla meas — meruere catenas —**
—
[2] **Dum furor omnis abit, si quis amicus ades!**
[3] **Nam furor in dominam temeraria bracchia movit;**
[4] **Flet mea vaesana laesa puella manu.**
[5] **Tunc ego vel caros potui violare parentes**
[6] **Saeva vel in sanctos verbera ferre deos!**
[7] **Quid? non et clipei dominus septemplicis Ajax**
[8] **Stravit deprensos lata per arva greges,**
[9] **Et, vindex in matre patris, malus ulti, Orestes**
[10] **Ausus in arcanas poscere tela deas?**
[11] **Ergo ego digestos potui laniare capillos?**
[12] **Nec dominam motae dedecuere comae.**
[13] **Sic formosa fuit. talem Schoeneida dicam**
[14] **Maenalias arcu sollicitasse feras;**
[15] **Talis periuri promissaque velaque Thesei**
[16] **Flevit praecipites Cressa tulisse Notos;**
[17] **Sic, nisi vittatis quod erat Cassandra capillis,**
[18] **Procubuit templo, casta Minerva, tuo.**
[19] **Quis mihi non 'demens! ' quis non mihi 'barbare! ' dixit?
wer**
[20] **Ipsa nihil; pavido est lingua retenta metu.**
[21] **Sed taciti fecere tamen convicia vultus;**
[22] **Egit me lacrimis ore silente reum.**
[23] **Ante meos umeris vellem cecidisse lacertos;**
[24] **Utiliter potui parte carere mei.**
[25] **In mea vaesanas habui dispendia vires**
[26] **Et valui poenam fortis in ipse meam.**
[27] **Quid mihi vobiscum, caedis scelerumque ministrae?**
[28] **Debita sacrilegæ vincla subite manus!**
[29] **An, si pulsassem minimum de plebe Quiritem,**
[30] **Plecterer — in dominam ius mihi maius erit?
—**
[31] **Pessima Tydides scelerum monimenta reliquit.**
[32] **Ille deam primus perculit — alter ego!
—**

[33] **Et minus ille nocens.** mihi, quam profitebar amare
[34] **Laesa est;** Tydides saevus in hoste fuit.
[35] **I nunc,** magnificos victor molire triumphos,
[36] **Cinge** comam lauro votaque redde Iovi,
[37] **Quaeque** tuos currus comitantum turba sequetur,
[38] **Clamet** 'io! fortis victa puella viro est! '
[39] **Ante** eat effuso tristis captiva capillo,
[40] **Si** sinerent laesae, candida tota, genae.
[41] **Aptius** impressis fuerat livere labellis
[42] **Et** collum blandi dentis habere notam.
[43] **Denique,** si tumidi ritu torrentis agebar,
[44] **Caecaque** me praedam fecerat ira suam,
[45] **Nonne** satis fuerat timidae inclamasse puellae,
[46] **Nec** nimium rigidas intonuisse minas,
[47] **Aut** tunicam summa deducere turpiter ora
[48] **Ad** medium? — mediae zona tulisset opem.
—
[49] **At** nunc sustinui raptis a fronte capillis
[50] **Ferreus** ingenuas ungue notare genas.
[51] **Adstitit** illa amens albo et sine sanguine vultu,
[52] **Caeduntur** Pariis qualia saxa iugis.
[53] **Exanimis** artus et membra trementia vidi —
—
[54] **Ut** cum populeas ventilat aura comas,
[55] **Ut** leni Zephyro gracilis vibratur harundo,
[56] **Summave** cum tepido stringitur unda Noto;
[57] **Suspensaeque** diu lacrimae fluxere per ora,
[58] **Qualiter** abiecta de nive manat aqua.
[59] **Tunc** ego me primum coepi sentire nocentem —
—
[60] **Sanguis** erant lacrimae, quas dabat illa, meus.
[61] **Ter** tamen ante pedes volui procumbere supplex;
[62] **Ter** formidatas reppulit illa manus.
[63] **At** tu ne dubita — minuet vindicta dolorem —
— —
[64] **Protinus** in vultus unguibus ire meos.
[65] **Nec** nostris oculis nec nostris parce capillis:
[66] **Quamlibet** infirmas adiuvat ira manus;
[67] **Neve** mei sceleris tam tristia signa supersint,
[68] **Pone** recompositas in statione comas!

Gedicht 8

[1] **Est** quaedam — quicumque volet cognoscere lenam,
—
[2] **Audiat!** — est quaedam nomine Dipsas anus.
—
[3] **Ex** re nomen habet — nigri non illa parentem
—
[4] **Memnonis** in roseis sobria vidit equis.
[5] **Illa** magas artes Aeaeaque carmina novit
[6] **Inque** caput liquidas arte recurvat aquas;
[7] **Scit** bene, quid gramen, quid torto concita rhombo
[8] **Licia,** quid valeat virus amantis equae.

- [9] Cum voluit, toto glomerantur nubila caelo;
[10] Cum voluit, puro fulget in orbe dies.
[11] Sanguine, siqua fides, stillantia sidera vidi;
[12] Purpureus Lunae sanguine vultus erat.
[13] Hanc ego nocturnas versam volitare per umbras
[14] Suspicer et pluma corpus anile tegi.
[15] Suspicer, et fama est. oculis quoque pupula duplex
[16] Fulminat, et gemino lumen ab orbe venit.
[17] Evocat antiquis proavos atavosque sepulcris
[18] Et solidam longo carmine findit humum.
[19] Haec sibi proposuit thalamos temerare pudicos;
[20] Nec tamen eloquio lingua nocente caret.
[21] Fors me sermoni testem dedit; illa monebat
[22] Talia — me duplices occuluere fores:
—
[23] 'Scis here te, mea lux, iuveni placuisse beato?
[24] Haesit et in vultu constitit usque tuo.
[25] Et cur non placeas? nulli tua forma secunda est;
[26] Me miseram, dignus corpore cultus abest!
[27] Tam felix esses quam formosissima, vellem —
—
[28] Non ego, te facta divite, pauper ero.
[29] Stella tibi oppositi nocuit contraria Martis.
[30] Mars abiit; signo nunc Venus apta suo.
[31] Prosit ut adveniens, en adspice! dives amator
[32] Te cupiit; curae, quid tibi desit, habet.
[33] Est etiam facies, qua se tibi conparet, illi;
[34] Si te non emptam vellet, emendus erat.'
[35] Erubuit. 'decet alba quidem pudor ora, sed iste,
[36] Si simules, prodest; verus obesse solet.
[37] Cum bene deiectis gremium spectabis ocellis,
[38] Quantum quisque ferat, respiciendus erit.
[39] Forsitan inmundae Tatio regnante Sabinae
[40] Noluerint habiles pluribus esse viris;
[41] Nunc Mars externis animos exercet in armis,
[42] At Venus Aeneae regnat in urbe sui.
[43] Ludunt formosae; casta est, quam nemo rogavit —
—
[44] Aut, si rusticitas non vetat, ipsa rogat.
[45] Has quoque, quae frontis rugas in vertice portant,
[46] Excute; de rugis crimina multa cadent.
[47] Penelope iuvenum vires temptabat in arcu;
[48] Qui latus argueret, corneus arcus erat.
[49] Labitur occulte fallitque volubilis aetas,
[50] Ut celer admissis labitur amnis aquis.
[51] Aera nitent usu, vestis bona quaerit haberis,
[52] Canescunt turpi tecta relicta situ —
—
[53] Forma, nisi admittas, nullo exercente senescit.
[54] Nec satis effectus unus et alter habent;
[55] Certior e multis nec tam invidiosa rapina est.
[56] Plena venit canis de grege praeda lupis.
[57] Ecce, quid iste tuus praeter nova carmina vates

- [58] **Donat?** amatoris milia multa leges.
[59] **Ipse** deus vatum palla spectabilis aurea
[60] **Tractat** inauratae consona fila lyrae.
[61] **Qui** dabit, ille tibi magno sit maior Homero;
[62] **Crede** mihi, res est ingeniosa dare.
[63] **Nec** tu, si quis erit capitis mercede redemptus,
[64] **Despice;** gypsati crimen inane pedis.
[65] **Nec** te decipient veteres circum atria cerae.
[66] **Tolle** tuos tecum, pauper amator, avos!
[67] **Qui**, quia pulcher erit, poscet sine munere noctem,
[68] **Quod** det, amatorem flagitet ante suum!
[69] **Parcius** exigito pretium, dum retia tendis,
[70] **Ne** fugiant; captos legibus ure tuis!
[71] **Nec** nocuit simulatus amor; sine, credat amari,
[72] **Et** cave ne gratis hic tibi constet amor!
[73] **Saepe** nega noctes. capitis modo finge dolorem,
[74] **Et** modo, quae causas praebeat, Isis erit.
[75] **Mox** recipe, ut nullum patiendi colligat usum,
[76] **Neve** relentescat saepe repulsus amor.
[77] **Surda** sit oranti tua ianua, laxa ferenti;
[78] **Audiat** exclusi verba receptus amans;
[79] **Et**, quasi laesa prior, nonnumquam irascere laeso —
—
[80] **Vanescit** culpa culpa repensa tua.
[81] **Sed** numquam dederis spatisum tempus in iram:
[82] **Saepe** simultates ira morata facit.
[83] **Quin** etiam discant oculi lacrimare coacti,
[84] **Et** faciant udas illa vel ille genas;
[85] **Nec**, si quem falles, tu periurare timeto —
—
[86] **Commodat** in lusus numina surda Venus.
[87] **Servus** et ad partes sollers ancilla parentur,
[88] **Qui** doceant, apte quid tibi possit emi;
[89] **Et** sibi pauca rogent — multos si pauca rogabunt,
—
[90] **Postmodo** de stipula grandis acervus erit.
[91] **Et** soror et mater, nutrix quoque carpat amantem;
[92] **Fit** cito per multas praeda petita manus.
[93] **Cum** te deficient poscendi munera causae,
[94] **Natalem** libo testificare tuum!
[95] **Ne** securus amet nullo rivale, caveto;
[96] **Non** bene, si tollas proelia, durat amor.
[97] **Ille** viri videat toto vestigia lecto
[98] **Factaque** lascivis livida colla notis.
[99] **Munera** praecipue videat, quae miserit alter.
[100] **Si** dederit nemo, Sacra roganda Via est.
[101] **Cum** multa abstuleris, ut non tamen omnia donet,
[102] **Quod** numquam reddas, commodet, ipsa roga!
[103] **Lingua** iuvet mentemque tegat — blandire noceque;
—
[104] **Inpia** sub dulci melle venena latent.
[105] **Haec** si praestiteris usu mihi cognita longo,
[106] **Nec** tulerint voces ventus et aura meas,

[107] **Saepe mihi dices vivae bene, saepe rogabis,**
[108] **Ut mea defunctae molliter ossa cubent.'**
[109] **Vox erat in cursu, cum mea prodidit umbra,**
[110] **At nostrae vix se continuere manus,**
[111] **Quin albam raramque comam lacrimosaque vino**
[112] **Lumina rugosas distraherentque genas.**
[113] **Di tibi dent nulosque Lares inopemque senectam,**
[114] **Et longas hiemes perpetuamque sitim!**

Gedicht 9

[1] **Militat omnis amans, et habet sua castra Cupido;**
[2] **Attice, crede mihi, militat omnis amans.**
[3] **Quae bello est habilis, Veneri quoque convenit aetas.**
[4] **Turpe senex miles, turpe senilis amor.**
[5] **Quos petiere duces animos in milite forti,**
[6] **Hos petit in socio bella puella viro.**
[7] **Pervigilant ambo; terra requiescit uterque —**
—
[8] **Ille fores dominae servat, at ille ducis.**
[9] **Militis officium longa est via; mitte pueram,**
[10] **Strenuus exempto fine sequetur amans.**
[11] **Ibit in adversos montes duplicataque nimbo**
[12] **Flumina, congestas exteret ille nives,**
[13] **Nec freta pressurus tumidos causabitur Euros**
[14] **Aptaque verrendis sidera quaeret aquis.**
[15] **Quis nisi vel miles vel amans et frigora noctis**
[16] **Et denso mixtas perferet imbre nives?**
[17] **Mittitur infestos alter speculator in hostes;**
[18] **In rivale oculos alter, ut hoste, tenet.**
[19] **Ille graves urbes, hic durae limen amicæ**
[20] **Obsidet; hic portas frangit, at ille fores.**
[21] **Saepe soporatos invadere profuit hostes**
[22] **Caedere et armata vulgus inerme manu.**
[23] **Sic fera Threicii ceciderunt agmina Rhesi,**
[24] **Et dominum capti deseruistis equi.**
[25] **Nempe maritorum somnis utuntur amantes,**
[26] **Et sua sopitis hostibus arma movent.**
[27] **Custodum transire manus vigilumque catervas**
[28] **Militis et miseri semper amantis opus.**
[29] **Mars dubius nec certa Venus; victique resurgunt,**
[30] **Quosque neges umquam posse iacere, cadunt.**
[31] **Ergo desidiam quicumque vocabat amorem,**
[32] **Desinat. ingenii est experientis amor.**
[33] **Ardet in abducta Briseide magnus Achilles —**
—
[34] **Dum licet, Argeas frangite, Troes, opes!**
[35] **Hector ab Andromaches complexibus ibat ad arma,**
[36] **Et, galeam capiti quae daret, uxor erat.**
[37] **Summa ducum, Atrides, visa Priameide fertur**
[38] **Maenadis effusis obstipuisse comis.**
[39] **Mars quoque deprensus fabrilia vincula sensit;**
[40] **Notior in caelo fabula nulla fuit.**

- [41] **Ipse ego segnis eram discinctaque in otia natus;**
- [42] **Mollierant animos lectus et umbra meos.**
- [43] **Inpilit ignavum formosae cura puellae**
- [44] **Iussit et in castris aera merere suis.**
- [45] **Inde vides agilem nocturnaque bella gerentem.**
- [46] **Qui nolet fieri desidiosus, amet!**

Gedicht 10

- [1] **Qualis ab Eurota Phrygiis avecta carinis**
- [2] **Coniugibus belli causa duobus erat,**
- [3] **Qualis erat Lede, quam plumis abditus albis**
- [4] **Callidus in falsa lusit adulter ave,**
- [5] **Qualis Amymone siccis erravit in agris,**
- [6] **Cum premeret summi verticis urna comas —**
—
- [7] **Talis eras; aquilamque in te taurumque timebam,**
- [8] **Et quidquid magno de love fecit amor.**
- [9] **Nunc timor omnis abest, animique resanuit error,**
- [10] **Nec facies oculos iam capit ista meos.**
- [11] **Cur sim mutatus, quaeris? quia munera poscis.**
- [12] **Haec te non patitur causa placere mihi.**
- [13] **Donec eras simplex, animum cum corpore amavi;**
- [14] **Nunc mentis vitio laesa figura tua est.**
- [15] **Et puer est et nudus Amor; sine sordibus annos**
- [16] **Et nullas vestes, ut sit apertus, habet.**
- [17] **Quid puerum Veneris pretio prostare iubetis?**
- [18] **Quo pretium condat, non habet ille sinum!**
- [19] **Nec Venus apta feris Veneris nec filius armis —**
—
- [20] **Non decet inbelles aera merere deos.**
- [21] **Stat meretrix certo cuvis mercabilis aere,**
- [22] **Et miseras iusso corpore quaerit opes;**
- [23] **Devovet imperium tamen haec lenonis avari**
- [24] **Et, quod vos facitis sponte, coacta facit.**
- [25] **Sumite in exemplum pecudes ratione carentes;**
- [26] **Turpe erit, ingenium mitius esse feris.**
- [27] **Non equa munus equum, non taurum vacca poposcit;**
- [28] **Non aries placitam munere captat ovem.**
- [29] **Sola viro mulier spoliis exultat ademptis,**
- [30] **Sola locat noctes, sola licenda venit,**
- [31] **Et vendit quod utrumque iuvat quod uterque petebat,**
- [32] **Et pretium, quanti gaudeat ipsa, facit.**
- [33] **Quae Venus ex aequo ventura est grata duobus,**
- [34] **Altera cur illam vendit et alter emit?**
- [35] **Cur mihi sit damno, tibi sit lucrosa voluptas,**
- [36] **Quam socio motu femina virque ferunt?**
- [37] **Non bene conducti vendunt periuria testes,**
- [38] **Non bene selecti iudicis arca patet.**
- [39] **Turpe reos empta miseros defendere lingua;**
- [40] **Quod faciat magni, turpe tribunal, opes;**
- [41] **Turpe tori redditu census augere paternos,**

[42] **Et faciem lucro prostituisse suam.**
[43] **Gratia pro rebus merito debetur inemptis;**
[44] **Pro male conducto gratia nulla toro.**
[45] **Omnia conductor solvit; mercede soluta**
[46] **Non manet officio debitor ille tuo.**
[47] **Parcite, formosae, pretium pro nocte pacisci;**
[48] **Non habet eventus sordida praeda bonos.**
[49] **Non fuit armillas tanti pepigisse Sabinas,**
[50] **Ut premerent sacrae virginis arma caput;**
[51] **E quibus exierat, traiecit viscera ferro**
[52] **Filius, et poenae causa monile fuit.**
[53] **Nec tamen indignum est a divite praemia posci;**
[54] **Munera poscenti quod dare possit, habet.**
[55] **Carpite de plenis pendentes vitibus uvas;**
[56] **Praebeat Alcinoi poma benignus ager!**
[57] **Officium pauper numeret studiumque fidemque;**
[58] **Quod quis habet, dominae conferat omne suae.**
[59] **Est quoque carminibus meritas celebrare puellas**
[60] **Dos mea; quam volui, nota fit arte mea.**
[61] **Scindentur vestes, gemmae frangentur et aurum;**
[62] **Carmina quam tribuent, fama perennis erit.**
[63] **Nec dare, sed pretium posci dedignor et odi;**
[64] **Quod nego poscenti, desine velle, dabo!**

Gedicht 11

[1] **Colligere incertos et in ordine ponere crines**
[2] **Docta neque ancillas inter habenda Nape,**
[3] **Inque ministeriis furtivae cognita noctis**
[4] **Utilis et dandis ingeniosa notis**
[5] **Saepe venire ad me dubitantem hortata Corinnam,**
[6] **Saepe laboranti fida reperta mihi —**
—
[7] **Accipe et ad dominam peraratas mane tabellas**
[8] **Perfer et obstantes sedula pelle moras!**
[9] **Nec silicum venae nec durum in pectore ferrum,**
[10] **Nec tibi simplicitas ordine maior adest.**
[11] **Credibile est et te sensisse Cupidinis arcus —**
—
[12] **In me militiae signa tuere tuae!**
[13] **Si quaeret quid agam, spe noctis vivere dices;**
[14] **Cetera fert blanda cera notata manu.**
[15] **Dum loquor, hora fugit. vacuae bene redde tabellas,**
[16] **Verum continuo fac tamen illa legat.**
[17] **Adspicias oculos mando frontemque legentis;**
[18] **Et tacito vultu scire futura licet.**
[19] **Nec mora, perfectis rescribat multa, iubeto;**
[20] **Odi, cum late splendida cera vacat.**
[21] **Conprimat ordinibus versus, oculosque moretur**
[22] **Margine in extremo littera rasa meos.**
[23] **Quid digitos opus est graphio lassare tenendo?**
[24] **Hoc habeat scriptum tota tabella 'veni! '**
[25] **Non ego victrices lauro redimire tabellas**

- [26] Nec Veneris media ponere in aede morer.
[27] Subscribam: 'Veneri fidas sibi Naso ministras
[28] Dedicat, at nuper vile fuitis acer.'

Gedicht 12

- [1] Flete meos casus — tristes rediere tabellae
—
[2] Infelix hodie littera posse negat.
[3] Omina sunt aliquid; modo cum discedere vellet,
[4] Ad limen digitos restitit icta Nape.
[5] Missa foras iterum limen transire memento
[6] Cautius atque alte sobria ferre pedem!
[7] Ite hinc, difficiles, funebria ligna, tabellae,
[8] Tuque, negaturis cera referta notis! —
—
[9] Quam, puto, de longae collectam flore cicutae
[10] Melle sub infami Corsica misit apis.
[11] At tamquam minio penitus medicata rubebas —
—
[12] Ille color vere sanguinolentus erat.
[13] Proiectae triviis iaceatis, inutile lignum,
[14] Vosque rotae frangat praetereuntis onus!
[15] Illum etiam, qui vos ex arbore vertit in usum,
[16] Convincam puras non habuisse manus.
[17] Praebuit illa arbor misero suspendia collo,
[18] Carnifici diras praebuit illa crucis;
[19] Illa dedit turpes raucis bubonibus umbras,
[20] Vulturis in ramis et strigis ova tulit.
[21] His ego commisi nostros insanus amores
[22] Molliaque ad dominam verba ferenda dedi?
[23] Aptius hae capiant vadimonia garrula cerae,
[24] Quas aliquis duro cognitor ore legat;
[25] Inter ephemeras melius tabulasque iacerent,
[26] In quibus absumptas fleret avarus opes.
[27] Ergo ego vos rebus duplices pro nomine sensi.
[28] Auspicii numerus non erat ipse boni.
[29] Quid precer iratus, nisi vos cariosa senectus
[30] Rodat, et inmundo cera sit alba situ?

Gedicht 13

- [1] Iam super oceanum venit a seniore marito
[2] Flava pruinoso quae vehit axe diem.
[3] 'Quo properas, Aurora? mane! — sic Memnonis umbris
—
[4] Annua sollemni caede parentet avis!
[5] Nunc iuvat in teneris dominae iacuisse lacertis;
[6] Si quando, lateri nunc bene iuncta meo est.
[7] Nunc etiam somni pingues et frigidus aer,
[8] Et liquidum tenui gutture cantat avis.
[9] Quo properas, ingrata viris, ingrata puellis?
[10] Roscida purpurea supprime lora manu!

[11] **Ante tuos ortus melius sua sidera servat**
[12] **Navita nec media nescius errat aqua;**
[13] **Te surgit quamvis lassus veniente viator,**
[14] **Et miles saevas aptat ad arma manus.**
[15] **Prima bidente vides oneratos arva colentes;**
[16] **Prima vocas tardos sub iuga panda boves.**
[17] **Tu pueros somno fraudas tradisque magistris,**
[18] **Ut subeant tenerae verbera saeva manus;**
[19] **Atque vades sponsum stultos ante Atria mittis,**
[20] **Unius ut verbi grandia damna ferant.**
[21] **Nec tu consulto, nec tu iucunda diserto;**
[22] **Cogitur ad lites surgere uterque novas.**
[23] **Tu, cum feminei possint cessare labores,**
[24] **Lanificam revocas ad sua pensa manum.**
[25] **Omnia perpeterer — sed surgere mane puellas,**
—
[26] **Quis nisi cui non est ulla puella ferat?**
[27] **Optavi quotiens, ne nox tibi cedere vellet,**
[28] **Ne fugerent vultus sidera mota tuos!**
[29] **Optavi quotiens, aut ventus frangeret axem,**
[30] **Aut caderet spissa nube retentus equus!**
[31] **Invida, quo properas? quod erat tibi filius ater,**
[32] **Materni fuerat pectoris ille color.**
[33] **Tithono vellem de te narrare liceret;**
[34] **Fabula non caelo turpior ulla foret.**
[35] **Illum dum refugis, longo quia grandior aevo,**
[36] **Surgis ad invisas a sene mane rotas.**
[37] **At si, quem mavis, Cephalum complexa teneres,**
[38] **Clamares: "lente currite, noctis equi! "**
"
[39] **Cur ego plectar amans, si vir tibi marcat ab annis?**
[40] **Num me nupsisti conciliante seni?**
[41] **Adspice, quot somnos iuveni donarit amato**
[42] **Luna! — neque illius forma secunda tuae.**
—
[43] **Ipse deum genitor, ne te tam saepe videret,**
[44] **Commisit noctes in sua vota duas.'**
[45] **Iurgia finieram. scires audisse: rubebat —**
—
[46] **Nec tamen adsueto tardius orta dies!**

Gedicht 14

[1] **Dicebam 'medicare tuos desiste capillos! '**
[2] **Tingere quam possis, iam tibi nulla coma est.**
[3] **At si passa fores, quid erat spatiosius illis?**
[4] **Contigerant imum, qua patet usque, latus.**
[5] **Quid, quod erant tenues, et quos ornare timeres?**
[6] **Vela colorati qualia Seres habent,**
[7] **Vel pede quod gracili dederit aranea filum,**
[8] **Cum leve deserta sub trabe nectit opus.**
[9] **Nec tamen ater erat nec erat tamen aureus ille,**

- [10] Sed, quamvis neuter, mixtus uterque color —
—
- [11] Qualem clivosae madidis in vallibus Idae
[12] Ardua derepto cortice cedrus habet.
[13] Adde, quod et dociles et centum flexibus apti
[14] Et tibi nullius causa doloris erant.
[15] Non acus abrupit, non vallum pectinis illos.
[16] Ornatrix tuto corpore semper erat;
[17] Ante meos saepe est oculos ornata nec umquam
[18] Bracchia derepta saucia fecit acu.
[19] Saepe etiam nondum digestis mane capillis
[20] Purpureo iacuit semisupina toro.
[21] Tum quoque erat neglecta decens, ut Threcia Bacche,
[22] Cum temere in viridi gramine lassa iacet.
[23] Cum graciles essent tamen et lanuginis instar,
[24] Heu, male vexatae quanta tulere comae!
[25] Quam se praebuerunt ferro patienter et igni,
[26] Ut fieret torto nexilis orbe sinus!
[27] Clamabam: 'scelus est istos, scelus urere crines!
[28] Sponte decent; capiti, ferrea, parce tuo!
[29] Vim procul hinc remove! non est, qui debeat uri;
[30] Erudit admotas ipse capillus acus.'
[31] Formosae perierte comae — quas vellet Apollo,
—
- [32] Quas vellet capiti Bacchus inesse suo!
[33] Illis contulerim, quas quondam nuda Dione
[34] Pingitur umenti sustinuisse manu.
[35] Quid male dispositos quereris periisse capillos?
[36] Quid speculum maesta ponis, inepta, manu?
[37] Non bene consuetis a te spectaris ocellis;
[38] Ut placeas, debes inmemor esse tui.
[39] Non te cantatae laeserunt paelicis herbae,
[40] Non anus Haemonia perfida lavit aqua;
[41] Nec tibi vis morbi nocuit — procul omen abesto! —
- —
- [42] Nec minuit densas invida lingua comas.
[43] Facta manu culpaque tua dispendia sentis;
[44] Ipsa dabas capiti mixta venena tuo.
[45] Nunc tibi captivos mittet Germania crines;
[46] Tuta triumphatae munere gentis eris.
[47] O quam saepe comas aliquo mirante rubebis,
[48] Et dices: 'empta nunc ego merce probor,
[49] Nescio quam pro me laudat nunc iste Sygambram.
[50] Fama tamen memini cum fuit ista mea.'
[51] Me miserum! lacrimas male continent oraque dextra
[52] Protegit ingenuas picta rubore genas.
[53] Sustinet antiquos gremio spectatque capillos,
[54] Ei mihi, non illo munera digna loco!
[55] Collige cum vultu mentem! reparabile damnum est.
[56] Postmodo nativa conspicere coma.

Gedicht 15

- [1] **Quid mihi Livor edax, ignavos obicis annos,**
[2] **Ingeniique vocas carmen inertis opus;**
[3] **Non me more patrum, dum strenua sustinet aetas,**
[4] **Praemia militiae pulverulenta sequi,**
[5] **Nec me verbosas leges ediscere nec me**
[6] **Ingrato vocem prostituisse foro?**
[7] **Mortale est, quod quaeris, opus. mihi fama perennis**
[8] **Quaeritur, in toto semper ut orbe canar.**
[9] **Vivet Maeonides, Tenedos dum stabit et Ide,**
[10] **Dum rapidas Simois in mare volvet aquas;**
[11] **Vivet et Ascraeus, dum mustis uva tumebit,**
[12] **Dum cadet incurva falce resecta Ceres.**
[13] **Battiades semper toto cantabitur orbe;**
[14] **Quamvis ingenio non valet, arte valet.**
[15] **Nulla Sophocleo veniet iactura cothurno;**
[16] **Cum sole et luna semper Aratus erit;**
[17] **Dum fallax servus, durus pater, improba lena**
[18] **Vivent et meretrix blanda, Menandros erit;**
[19] **Ennius arte carens animosique Accius oris**
[20] **Casurum nullo tempore nomen habent.**
[21] **Varronem primamque ratem quae nesciet aetas,**
[22] **Aureaque Aesonio terga petita duci?**
[23] **Carmina sublimis tunc sunt peritura Lucreti,**
[24] **Exitio terras cum dabit una dies;**
[25] **Tityrus et segetes Aeneiaque arma legentur,**
[26] **Roma triumphati dum caput orbis erit;**
[27] **Donec erunt ignes arcusque Cupidinis arma,**
[28] **Discentur numeri, culte Tibulle, tui;**
[29] **Gallus et Hesperiis et Gallus notus Eois,**
[30] **Et sua cum Gallo nota Lycoris erit.**
[31] **Ergo, cum silices, cum dens patientis aratri**
[32] **Depereant aevo, carmina morte carent.**
[33] **Cedant carminibus reges regumque triumphi,**
[34] **Cedat et auriferi ripa benigna Tagi!**
[35] **Vilia miretur vulgus; mihi flavus Apollo**
[36] **Pocula Castalia plena ministret aqua,**
[37] **Sustineamque coma metuentem frigora myrtum,**
[38] **Atque a sollicito multus amante legar!**
[39] **Pascitur in vivis Livor; post fata quiescit,**
[40] **Cum suus ex merito quemque tuetur honos.**
[41] **Ergo etiam cum me supremus adederit ignis,**
[42] **Vivam, parsque mei multa superstes erit.**